

Lacza Gergely

A Dunaszerdahelyi járás könnyűzenei élete a nyolcvanas évektől napjainkig

A Csallóköz mint a Duna és a Kis-Duna, ill. a Vág által közrefogott folyami „sziget”, földrajzi adottsága, történelme és kultúrája alapján kompakt egésszet alkot, leszámítva a pár telepés községet, ahol nem a magyarok laknak többségben, így a (cseh)szlovák állam által kialakított megye- és járásrendszer alapján történő elemzés kultúrtörténeti szempontból (is) zsákutcába vezet. Mivel azonban csak az utóbbi évtizedek szlovákiai magyar könnyűzenei életének legfontosabb történéseiről és előadóiról kívánok szólni, így talán bocsánatos bűn átvágni a ma is eleven kulturális szövetet egy rövid elemzés kedvéért, még akkor is, ha pl. Csallóköz vagy Mátyusföld a mai napig nemcsak kulturális vonatkozásban alkot szorosabb egységet, mint a többségi nemzet által kialakított magyarlakta járások, így a Dunaszerdahelyi járás is, amely a Felső-Csallóköz túlnyomó részét és az Alsó-Csallóköz mintegy felét foglalja magában. Nem írhatok tehát a pozsonyi Gravis rockegyüttesről, mely csapat zenészei 1982-ben az egyedüli – állami – Opus kiadónál megjelentethették az első szlovákiai magyar nyelvű rock-kislemezt, nem mellesleg a Dunaszerdahelyi járásban is komoly sikereket aratva a lemezzel és koncertjeikkel; nem írhatok a Nyitrán diákoskodó mátyusföldi magyar főiskolai hallgatók által, a zoboralji Gímesen

1983-ban alapított, a népzene felől érkező, de a könnyűzene felé nyitó, a későbbiekben sikert sikerre halmozó Ghymes zenekarról, melynek két legfontosabb tagja mára már Kosuth-díjas; nem írhatok a komáromi „Joe Satrianiról”, azaz Emmer Péterről, nem írhatok Lakatos Róbertől, a Kor-Zár zenekarról, Vadkerti Imréről, Korpás Éváról, és még vagy tucat olyan muzsikusról, akiket határainkon innen és túl is szeretnek, tisztelnek, és a Dunaszerdahelyi járásban is az egyetemes magyar kulturális élet kortárs művészeiként tekintenek rájuk. Sajnos nincs ez így másokkal, akiknek a tehetsége megvan, de valahogy nem sikerült beverekedniük magukat a „krém” peremére sem. Annak a fél tucatnak is – talán a Gravis leszámítva (de akkor még szoci volt nálunk is...) – először Magyarországon kellett bizonyítania, s csak aztán fogadták el „otthon” is őket, de nem akarom elcsütni a prófétás poént, mert nemcsak ez áll a háttérben.

Ami a népzeneben működik, az a könnyűzene területén egyelőre nem igazán: a Csemadok évtizedek óta szervez népzenei, ill. népzenevel is foglalkozó országos rendezvényeket, seregszemléket, versenyeket, amelyeknek „lecsapódása” a kölcsönös, folyamatos vendégszereplés, így a népzenei csoportok, szólísták ismerősökként köszöntik egymást a Felvidék számos

pontján. A felvidéki magyar könnyűzene tehát alapos fáziskésésben van, bár a 2000-es évek közepére némileg változott a helyzet, de erről majd később. Melódia néven ugyan a Csemadok rendezett országos táncdal-, majd könnyűzenei tehetségkutató fesztivált is (a Fornax zenekar és vezetője, Botos Jenő gyakran kísérté a szolistákat a rendezvényen), de ez a nyolcvanas évek közepére kifulladt, és a kétezres évek közepéig csak egy-egy alkalommal dobott valaki követ az állóvízbe.

Érdekes színpoltja volt a rendszer-váltó időknék az 1983-ban alakult nagymegyeri Total Chaos nevű amatőr zenekar, melynek tevékenységét és rendszerkritikus dalszövegeit nemcsak a közönség, hanem a csehszlovák hatóság is figyelemmel követte, olyannyira, hogy a zenekar legénysége még más csapatok vendégeként sem léphetett színpadra. A punk, az újhulám és a rock sajátos elegyét játszó banda végül 1992-ben, a Dh-Press jóvoltából „Hé, paraszt!” címmel megjelentethetett egy kazettát, de a zenekar hamarosan feloszlott. Pár év szünet után, 1997-ben a Total Chaos meghatározó tagjaiból alakult a nemrég 20. születésnapját ünneplő Big Man Band, amely zenekarról még szó lesz a későbbiek folyamán.

A rendszerváltást követően megalkult Magyar Ifjúsági Szövetség (MISZ) a kilencvenes évek elején Rock-MISSZió néven könnyűzenei tehetségkutatókat szervezett (1990 – Révkömárom; 1991 – Dunaszerdahely), ahol feltűnt pl. a rozsnyói Sexit zenekar (Balázs Fecóval is készítették közös lemezt 1992-ben), de ha már a Dunaszerdahelyi járásról beszélünk, meg kell említenünk a Klinika nevű formációt mint az egyik győztest. A csapat a 1980-as évek derekán alakult meg egy csallóközi település, a Dunaszer-

dahelytől nem messze fekvő Vásárút egyik garázsában. Egy társasházban lakó baráti közösség hozta létre abból a célból, hogy gondolataikat és érzéseiket a zene segítségével közvetítsék saját generációjuknak. Az akkori társadalmat is így tudták kritizálni, akkor ez tűnt a legjobb eszköznek arra, hogy kimondhassák, amit éreznek, és amit a világról, illetve önmagukról gondolnak. Zenéjüket az alternatív rock kategóriájába sorolták az akkori zenekritikusok. 1993-ban elkészült a Klinika első kazettája, *Kemény játék* címmel. Czibula Csaba, a zenekar vezetője 1994 májusában kiszállt a bandából, helyére a zenekar tényleges feloszlásáig Pásztor „Shepherd” János került, akivel egy angol nyelvű demókazettát rögzített a zenekar már a feloszlás után. A Klinika végül a kilencvenes évek közepén szép lassan elhallgatott. A csapattal az első Sziget Fesztiválokön ismerkedhetett meg a magyarországi közönség, játszottak olyan monstre koncerteken, mint pl. a MagyaRock94 a Felvonulási téren, és rendszeres vendégei voltak olyan, ma már kultikusnak számító helyeknek is, mint a Fekete Lyuk vagy a Tilos az Á. A csapat 2013 szeptemberében újra elkezdett zenélni, a négy alapító tag mellett három új zenész kapcsolódott be a zenekar munkájába: Takács „Jozzy” József gitáron, valamint Sipos Dávid és Jelasity Péter „Jela” szaxofonon. A zenekar énekese, Kálmán Károly, alias „Carlo” évek óta a saját alapítású MontaCarlo zenekarban együtt muzsikál Jozzyval és Varjú Attilával.

Nem meglepő, hogy ahol zeneiskolák működnek (a Csallóközben Somorján, Dunaszerdahelyen, Nagymegyeren, Gútán, Bősön és Komáromban), ott a könnyűzene is markánsabban van jelen. Nem tisztem a rangsorolás, de objektív szemmel nézve is a hat

iskola közül a nagy múltú Komáromi Művészeti Alapiskola és a somorjai Németh-Samorínsky István Művészeti Alapiskola emelkedik ki, s ezekben az intézményekben jó pár éve már célirányosan jelen van a könnyűzene oktatása is. Mivel a járásban a somorjai a meghatározó, így nem csoda, hogy Somorján már a hatvanas évektől komoly könnyűzenei élet volt. A Pokstaller zenekar big bandje még tánczenét játszott az ötvenes-hatvanas évek fordulóján, de akkor kezdett komolyodni a dolog, amikor a báli zenekarok a hatvanas-hetvenes években már beat- és rockszámokat is játszottak. Ilyen együttes volt a The Kings, a The Starings és a Moszarova, később a Front, a Stop és a Fo Beat. A környék falvaiban főleg a bacsfai Vénusz és a csallóközcsütörtöki Pegazus neve csengett jobban. A nyolcvanas években megjelent a blues is a Samaria Blues Band jóvoltából. Itt mutatkozott be Procházka Erik „Bobos” szájharmonikás, akit a mai napig Szlovákia legjobb herflisének tartanak. A zenekar vezetője Strieženeč Sándor volt, aki már korábban a Frontban is megfordult, s később a kilencvenes évek végén Deja Vu néven szalondzsesszzenekart alapított. Újságíró lévén zenenepszerúsítő cikkeket is írt, továbbá nemrég könyvet jelentetett meg a somorjai zenei élet történetéről. Zenekarával a kétezres években megalapította a Deja Vu Klubot, amely révén vagy egy évtizeden át lehetőséget adott a környékbeli zenekaroknak a bemutatkozásra először Pozsonyban, majd Somorján és a környéken is. Ne szaladjunk azonban ennyire előre, mert az igazi somorjai „rock-forradalom” a kilencvenes években robbant ki, amikor már nemcsak a Csallóköz, de Szlovákia rock-városaként kezdték emlegetni Somorját. Valószínű ugyanis, hogy akkoriban eb-

ben a városban volt a legnagyobb az egy emberre eső rockzenekarok száma, továbbá az Immortal Alapítvány jóvoltából rock-szoborpark is létesült a zeneiskola mellett olyan sztárok mellé szobraival, mint pl. Freddie Mercury, Bon Scott, Jimi Hendrix, Jim Morrison, vagy éppen Kurt Cobain.

A kilencvenes évek elején egy Azyll nevű formáció átalakulásából jött létre a Konflikt A (majd Konflikt) nevű, szlovák nyelven éneklő punkzenekar, melynek frontembere egy magyar lázadó kamasz, Jurányi Róbert „Jury”, aki a helyi magyar gimnázium diákja volt. A szokásos tagcserék után 1994-re stabilizálódott a zenekar felállása. A zenekarban ekkor olyan zenészek játszottak, mint Szamaránszky János „Sancho” (aki azelőtt a helyi Fúcktorialban ütötte a bőrt, majd pedig a szép karriert befutott Rómeó Vérzik alapítója lett, s dobosa jelenleg is, de erről majd később), vagy Óváry Péter, aki akkor szintén a helyi Madách Imre Magyar Tannyelvű Gimnázium diákja volt, ma pedig annak igazgatóhelyettese. A zenekar a kilencvenes évektől kezdve szoros barátságot ápol a magyarországi Aurora punklegendával, melynek bizonyítéka sok közös fellépés és egyéb akció. A Konflikt jelentőségét az is bizonyítja, hogy nemcsak Szlovákiában, de Magyarországon és egész Európában sokat koncerteznek, sőt még Kolumbiába is meghívták őket. Ezenkívül megjelentettek 6 CD-t (a 2006-os *Sapere Aude* saját kategóriájában elnyerte a „szlovák Grammy-t”, vagyis az Aurel-díjat), egy VHS kazettát és egy DVD-t is. A kétezres években közel 10 éven át a csallóközi Doborgaz adott otthont a nemzetközi Punk Island fesztiválnak, amelyet a Konflikt frontembere, Jury szervezett. Nem megfelelkezve a magyar rajongókról, honlapjuk magyar

nyelven is elérhető. Jelenleg trióban nyomják, és Jury mellett egy konzervatóriumot végzett magyar zenész, Kadlečík Krisztián a basszusgitáros, így jelenleg is túlsúlyban van a magyarok aránya a Konfliktban.

Somorja másik ismert zenekara a Rómeó Vérzik, amely az egy demókazettáig jutó, a kilencvenes évek elején és közepén tevékenykedő Fucktorial nevű thrash metal banda romjain alakult meg 1995-ben. Az Egerből fiatalon Somorjára költözött frontember, Kovács Koppány mellé csatlakozott testvére, Laci, azaz Kowa, valamint a Fucktorial és a Konflikt akkori dobosa, Sancho, továbbá a gitáros Kálmán Zsolt, azaz Püke. Kezdetben még nagyon érződött a Tankcsapda hatása, ez a korai demókra is rányomta a bélyegét, de a két demó arra elég volt, hogy Felvidék-szerte ismertté tegye a zenekart. A bemutatkozó és az azt követő anyagokra (*Kettőre indulunk*, illetve *Életöröm*) már a magyarországi média is felfigyelt, de az igazi áttörést a 2004-es harmadik lemez, az *Engedd belém* hozta el számukra. Ezen már Csiba Ricsi, alias Rikó is gitározott, aki annak idején szintén játszott a Fucktorial, Metal Sector és a RAF-II nevű formációban (róluk még szó lesz később), és ezt a korongot már a magyarországi Edge Records jelentette meg. Ekkortájt a srácok már megszervezték Somorján az első Rómeó Vérzik Táborát. A két-

Rómeó Vérzik

napos fesztivál 9 éven át került megrendezésre, melyen a magyarországi sztárzenekarok mellett felvidéki előadók is lehetőséget kaptak a fellépésre. Egy koncert-DVD után megjelentették a 2007-es *Rock'n'roll az élet!* lemezt, majd ezt követően Pükét egy magyarországi gitáros váltotta, Vörösmarty Imre, azaz „Ermi”. Vele készült a 2010-es *Hadd égjen!* album, de a 2013-as *A három...* már nélküle, trióban készült, erre utal a cím is. Ezután ismét egy koncert-DVD jött ki, megünnepeelve a zenekar 20 éves fennállását, majd idén nyáron megjelent az *Újratervezés* CD. Az együttes időközben 4 Harmónia-díjat (erről is szó lesz később) és egy aranylemezt is „bezsebelt”, a rock n roll pedig folytatódik tovább. Koppány szóólóban, továbbá Vadkerti Imre oldalán is aktív muzsikusz.

Ha a zúzósabb metalzenét említjük, nem feledkezhetünk el a 2003-ban alapított Eye Beyond Sight-ról sem. A somorjai kvintett 2007-ben jelentette meg első lemezét *Dies Ad Quem* címmel, 2011-ben pedig *The Sun and the Flood* lemezüket már az Edge Records, illetve a németországi Massacre Records is kiadta. Közben, 2009-ben a brazil Sepultura előtt is előzenekaroskodtak a vágsellyei Metro klubban. Egy énekescsere után azonban váratlanul elhallgattak az évtized első felében.

Németh Imre neve Somorján már fogalom. Elsősorban a régizene követekeként ismeri a szélesebb közönség, de a komolyzene mellett a népzene és a könnyűzene felé is ki-kikacsint. Az utóbbira jó példa a 2009-ben megjelent *Néma éj* című albuma, melyen 12 megzenésített vers található, köztük Kulcsár Ferenc, Bettes István, Simkó Tibor, Mihályi Molnár László, Weöres Sándor költeményei, amelyekhez a zenét Németh Imre szerezte, illetve

Szabó Máttyás egyik versét Németh Máttyás, Németh Imre fia zenésítette meg. A lemezen olyan zenészek közreműködnek, mint Procházka Erik „Bobos”, František Koša, Tamás Rédey, Ferienčíková Agnesa, Németh Máttyás és Falusi János. A hetvenes évek óta aktív zenész Németh Imre eddig összesen 12 különböző stílusú lemezen szerepelt, és fő szervezője a Samaria Régi Zenei Napoknak.

Procházka Erik „Bobos”-on kívül még két érdekes szájharmonikás figurája van Somorjának. Az egyik Horváth Romi, aki már a kilencvenes években is „jammelt” zenekarokkal, a másik pedig Csiba Tamás, vagyis Thomas Blue Harpo, aki magyarországi muzsikusokkal egy CD-t is megjelentetett néhány éve, és nemrég csatlakozott a Black Mojo nevű, fiatal muzsikusokat tömörítő zenekarhoz.

Napjaink feltörekvő somorjai bandái közül két nevet mindenképpen meg kell említenünk. Az egyik az egylemezes Renton and the Error Jam (*Rem Phase* – 2017), amely zenekar valahol az alternatív muzsika és a pszichedelikus rock között mozog (tagjai: Bölcskei Milán – basszusgítár, Méry Dávid – dobok, Horváth László – ének, Pokstaller Szabolcs – gítár és billentyű, Cseh Gábor – DJ, effektek, Csiba Gábor és Iván András – gítár), a másik pedig a The Butchers, ők már két albumot is megjelentettek (*Train to Freedom* – 2013, *The Butchers* – 2015). A The Butchers vezetői a Hushegyi testvérek, András és János gítáros-énekesek. Tagja még a zenekarnak Bartha Tamás (basszusgítár) és Andrej Jošt (dobok).

Ha a dzsessz és a világzene kerül képbe Somorján, a Deja Vu zenekaron kívül a Samaria Jazz Band (Kotiers András – szaxofon, klarinét; Mayer Dávid – nagybőgő; Varsányi György

– dobok) és a Nomaad (Méry Rebeka – ének, ütősök; Turtev Erik – koboz, doromb, ütősök; Varsányi György – ütősök) említhető meg. Ami a szórakoztató zenét illeti, leginkább Hollósy Andrián és a Hollósy Band, illetve Saxi Laci (polgári nevén Limpár László) neve kerül képbe.

A *Somorjai versek* egy somorjai szlovák művész házaspár, Judita Kaššovicová költőnő és Juraj Turtev blueszenész közös projektje. Versek és zene, hangulatok és érzések... Mindez Somorjához kötődik. Judita trilógiájából eddig két, díszes kiadású CD is megjelent az utóbbi években, somorjai és nem somorjai zenészek közreműködésével, és előben is sok helyen bemutatták a műsort. Magyar vonatkozása is van a projektnek, a CD-k és a versek ugyanis kétnyelvűek, Judita Kaššovicová verseit Tóth Elemér fordította magyarrá.

A rövid életű Worse nevű blues/rock formáció 1994-ben alakult Csallóköztárnokon, majd Pozsonyba tette át székhelyét, míg végül 1996-ban megszűnt. A csapat azért érdekes, mert itt bukkant fel több olyan muzsikus is, aki később a csallóközi könnyűzenei élet markáns figurájává vált. A herflis-gítáros Malinák Loránd és a gítáros Lengyel „Hosszú” István néhány évig a szájharmonikás Procházka Erik „Bobos” oldalán játszott, Pista pedig a szlovák élvonal sztárfellépőivel (Jana Kirshner és Peter Cmorik) is muzsikált, Kotiers András klarinétos/szaxofonos a Deja Vu, majd a Samaria Jazz Band tagja lett, e sorok szerzője pedig dobosként a pozsonyi, majd dunaszerdahelyi Expired Passport egyik alapítója lett, de erről később.

Somorjáról Dunaszerdahely felé haladva fontos állomás Lég község, hiszen 1987-ben itt alakult meg és próbált a Metal Sector zenekar, amely

akkoriban Csallóköz első számú heavy metal csapatának számított. Innen került ki a későbbi Rómeó Vérzik-gitáros Csiba Ricsi, a dzsesszel is kacérkodó gitáros, Szitási Zsolt, továbbá Deák Ferenc „Fece” és Gálffy József, akik később a RAF-II tagjai lettek. A zenekar a kilencvenes évek első felében felbomlott, egy demófelvétel maradt utánuk. 1989 és 1996 között működött a somorjai, thrash metalt játszó Fucktorial, melynek legfontosabb felállását a Rómeó Vérzik dobosa, Sancho és gitárosa, Püke (aki énekelt is), továbbá Csáno Norbert basszusgitáros alkotta. Ők is egy demót rögzítettek (1994 – *Békeharcos*), majd az RV megalakulása miatt feloszlottak.

Somorján jelenleg a Cseh Tamás Program által támogatott Mozi számít a legnépszerűbb zenés helynek, de a Sup-Sup presszóban is rendeznek koncerteket.

A felvidéki magyar élőzene népszerűsítésében fontos szerepet játszik a Szlovákiai Magyar Zenészek Egyesülete, mely 2010-ben Dunaszerdahelyen rendezte egyik tehetségkutató fesztiválját, és Élve Zenélő Felvidék elnevezésű kezdeményezéséhez többen csatlakoztak.

A Harmónia – Szlovákiai Magyar Zenei Díj gálaműsorát 2012 óta évente megrendezik. Az esemény alkalmával több kategóriában osztanak ki elismeréseket szlovákiai magyar zenei előadóknak. Talán nem véletlen, hogy az öt gálaműsorból kettőt a Dunaszerdahelyi járásban tartottak, 2013-ban Dunaszerdahelyen, 2015-ben pedig Somorján, és számos járásbeli muzsikuskus, illetve zenekar kapta meg a díjat.

Dunaszerdahely a Csallóköz szíve, és természetesen ez a járás kulturális vérkeringésében is megmutatkozik. A dunaszerdahelyi könnyűzenei életnek két, sokat látott veteránja Tilajčík

Imre és Érsek Rezső. „Mindenki Imije” a hetvenes-nyolcvanas években sok helyi zenekarban megfordult, és a környéken talán nincs is olyan ember, aki ne ismerné. Jelenleg a dunaszerdahelyi Csaplár Benedek Városi Művelődési Központ hangtechnikai munkatársa. A helyi könnyűzenei élet két lábon járó lexikonjának legismertebb szerzője az *Az éjszaka fényei* című instrumentális darab. Érsek Rezsőnek 1978-ban indult zenei karrierje a Koráb együttesben. A komolyzenétől (Szent György Kórus) a szórakoztató zenén át egészen a dzsessz a cappella stílusáig (Four Art Singers) sok mindent kipróbált. Életműkoncertjét két éve tartotta a dunaszerdahelyi művelődési központban.

Még 1983-ban alakult meg a dunaszerdahelyi RAF-II zenekar, és vitathatatlanul ők a folyamatosan leghoszszabb ideig működő felvidéki rockzenekar. Stílusukra a kezdetekben a dallamos heavy metal volt a jellemző, majd a kilencvenes évek végétől progresszív elemek is kerültek a zenébe. Ekkor már egy demót megjelentettek, de az első lemezük (*Nézz rám!*) csak 2003-ban jelent meg. Ezt követte a 2005-ös *Véresen komoly* című CD. Tíz évet kellett várni a következő anyagra (2015 – *Ránk virrad az éj*). Sokak szerint a jelenlegi felállítás a legjobb: Hervay László „Enosz” – ének (alapító, zenekarvezető); Gálffy József – gitár, vokál; Deák Ferenc „Fece” – dobok; Halász Gábor „Haly” – basszusgitár.

Az Expired Passport 1998-ban Pozsonyban alapított dunaszerdahelyi székhelyű szubjektív hard rock zenekar. Az együttes 1998-ban alakult pozsonyi magyar fiatalokból egy iskolazenekar romjain. Miután 2000-ben elkészült az együttes demófelvétele, stabilizálódott a felállítás: a mikrofonnál énekesként Wurster Mihály (Mis-

kolc) állt, a gitárt Vajda András (Vajdi) kezelte, basszusgitáron Striezenec Máttyás (Matyi) játszott, Lacza Gergely (Gerő), azaz e sorok írója pedig dobolt. Az Expired Passport ez idő tájt sok tehetségkutató fesztiválon ért el kimagasló sikereket, kétszer szerepelt a budapesti Sziget Fesztiválon, Prágától Bécsen keresztül Királyhelmeig rengeteg helyen megfordult, különböző rádióadók vendége volt (a Pátria rádióban évente többször is), 2002-ben pedig élőben szerepelt a Duna Televízió egyenes adásában. *Kreatika* címmel szerzői kiadásban 2005-ben megjelent az első hivatalos CD-je. 2006-ban a Passport megtalálta új basszusgitárosát Szabó László „Szampó”, 2008-ban pedig új énekesnőjét Gálffy Hodosy Marianna személyében, s nem sokkal ezután a csapat Pozsonyban ünnepelte megalakulásának 10. évfordulóját. A zenekar 2006 eleje óta közel 50 akusztikus klubestet szervezett Pozsonyban, illetve Dunaszerdahelyen, melyeken rendszeresen felléptek más előadók is. Az Expired Passport második albuma, a ZOO 2014 februárjában látott napvilágot. 2017-ben a következő felállásban játszik: Takács Krisztina – ének; Vajda András – gitár, ének; Bartha Tamás – basszusgitár; Lacza Gergely – dobok.

A Harmónia-díjas dunaszerdahelyi Kicsi Hang verséneklő zenekart 1999-ben alapította Menyhárt József „Dodi” (gitár, szájharmonika, ének) és Lantos Borbély Katalin (ének, furulya, kazu, metallofon, ritmus-hangszerek). Az *Egyszerű ez című bemutatkozó album* (2003) javarészt József Attila verseiből állt össze, a *Ki viszi át?* (2004) már határozottabb zenei irányt képviselt.

A Dúdoló (2008) állami pályázati támogatással készült, a duót ezen az albumon Emmer Péter gitáros erősítette. A *Hajónaplót* (2009) igazi vidám gyermekalbumnak szánták az alkotók. Ennek második részét is elkészítette a zenekar 2013-ban. Az utóbbi időkben a csapat állandó vendége volt Bertók István billentyűs, aki a 2015-ös 15 éves dunaszerdahelyi jubileumi koncerten is fellépett Dodiékkel. Menyhárt Józsefet 2016-ban a Magyar Koalíció Pártjának országos elnökévé választották, így a zenekar beláthatatlan időre felfüggesztette működését.

A dunaszerdahelyi Aranymetszés verséneklő duó 2010-ben alakult, tagságát egy házaspár, nevezetesen Gálffy Hodosy Marianna és Gálffy József alkotja. Az együttes sikerrel szerepelt több szlovákiai magyar tehetségkutatón és versenyen. Repertoárjuk főleg a 20. század költészetéből merít, de játszanak például Petőfitől, sőt Shakespeare-től is. Mariannáék alkotják a J&M duót is, viszont a stílusbeli különbségek miatt itt másik nevet kell használniuk. A J&M magyar és angol feldolgozásokat játszik pop-rock, blues, jazz stílusban, néha trióra kiegészülve.

A dunaszerdahelyi Csak Van együttes egyszerre született a 21. századdal. „2001 óta a csapat tagcseréken, stílusváltáson és a szüzesség elvesztésén átesve lassan zenekarrá formálódott” – írták magukról. 2005-re alakult ki a zenekar klasszikusnak mondható felállása, ahogy magukat nevezték, Kö-

Csak Van

zépkelet-Európa legvidámabb zenekara. A koncerteken ekkorra néhány feldolgozáson kívül már a saját dalok kerülnek előtérbe, melyekre az „optimista, vidám rockzene” elnevezés illik legjobban (persze akadnak kivételek). 2006 a tehetségkutatókon való versengés jegyében telt, és a banda összesen nyolc díjat nyert. Ennek eredményeképp 2007-ben napvilágot láthatott első, négy dalt tartalmazó demó EP-jük is, amely nemes egyszerűséggel az *I* címet kapta. 2010 az újjászületés és a sűrűbb koncertezés éve lett. Az együttes márciusban jelentkezett a Megasztár ötödik szériájába, ahol húszezer jelentkező közül először a legjobb ötszáz, majd a második forduló során a legjobb száztizennégy produkció (melyet utóbb felduzzasztottak kétszázra) közé verekedte magát. Az augusztusi elődöntőn a csapat már nem indult, mivel nem írta alá a műsor által kínált előnytelen szerződést. A Csak Van 2011-ben jelentette meg egyetlen hivatalos nagylemezét, *Mindennek a teteje* címmel. 2013-ban Bíró Szabolcs énekes kivált a zenekarból, mivel minden idejét a regényírássra szentelte volna fordítani. Ez lényegében a zenekar végét jelentette, noha a többiek soha nem oszlatták fel hivatalosan az együttest, s még jó ideig próbáltak, de új énekest nem találtak Szabi helyére, így nem is vállaltak fellépéseket. A Csak Van legutolsó és „legerősebb” felállása a következő volt: Bíró Szabolcs – ének; Kovács László „Lacika” – dob; Szabó László „Szampó” – basszusgitar; Viola Ferenc – gitár; Nagy Péter „Pityer” – basszusgitar.

A dunaszerdahelyi SiCK zenekar 2006-ban alakult a Dysentery (Ern), az RH Negatív (Jocó), a Trrr... (Gaspi) és a JØNVUKK (Atesz) tagjaiból. 2007 februárjában vették fel az első, 4 számos demójukat. 2008 nyarán a SZMAZE tehetségkutatóján Ersek-

újívarban a legjobb zenekarnak bizonyultak, s jutalmul a magyarországi Origo Stúdióban 5 nap stúdióidőt nyertek. Ez elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy rögzíthessék első CD-lemezüket, amely 2009 első felében jelent meg. Az album súlyos zenét tartalmazott, a hardcore, a death metal és az experimentális muzsika keveréke volt, s ehhez később is ragaszkodott a csapat. 2013-ban a kisudvarnoki FX Stúdióban rögzítették második, *Horse* című lemezüket, majd kis idő múlva a zenekar feloszlott. A csapat stílusa nehezen behatárolható, de a hardcore, a súlyosabb metal és a kísérletező zene ötvözetének tekinthető.

Sajátos színtöltő volt Dunaszerdahelynek a hip-hop, alter, drum 'n' bass, dzsessz, rock és ambient elemeket is felvonultató JØNVUKK a kétezres évek második felében. A 2005-ben alakult oktett frontembere és szövegírója Emm Zirig Árpád volt. Zenéjükét no school hiphopként aposztrofálták, amelynek jellemzője: a sok és tartalmas, de nem énekelt, hanem mondott szöveg, benne helyenként klasszikus költőktől vett idézetek. Kizárólag olyan témákhoz nyúltak, amelyeket mindannyian vállalni tudtak, trágárságmentesen, valódi tartalommal. A JØNVUKK 2006-ban elindult a rimaszombati Tompa Mihály országos vers- és prózamondó verseny énekelt vers kategóriájában, s talán maguk döbbsen meg a legjobban, amikor a különdíjat nekik ítélte a zsűri. Az együttest Emm Zirig Árpád (ének, rap, szöveg), Bartal Gábor (billentyűk), Németh Gábor (szintetizátor, trombita), Szeiff Attila (dob, rap), Szarvas József (rap), Héger István (ütősök), Csonga Ernő (basszusgitar), Németh Gergő (scratch) alkotta.

Ami az elektronikus zenét illeti, Dunaszerdahelyen főleg a kétezres évek végén és a kétezer-tízes évek elején

pezsgett az élet. A gyakrabban emlegetett nevek közé tartozik az [in:formation] nevű downtempo/trip-hop zenekar (kemény magját Mészáros Lajos, Ravasz Ábel és Varga Bálint alkották).

A rap/hip-hop stílust többen is képviselik, ill. képviselték a járásban, a legmeghatározóbb nevek a Bone Squad, Dreeko, Dope, Csiri, Deekay, a Funkastic 4 vagy Deniz Senel.

A pop/ambient vonalat a 2007-ben alakult Moustache képviselte. A kvintettben Csánó Szabina énekelt, Mészáros Veroni basszusgitározott, Vermes Zsuzsi gitározott, Matrka Simon dobolt, és Németh „Buchu” Gábor volt felelős a körítésért. 2001-es nagylemezük a *Keep It Growing* címet kapta, s a zenekar számait a szlovák rádiók is játszották, ennek ellenére 2012-ben bejelentették feloszlásukat.

A ma is aktív Gwerkova nevű projektként indult duó (majd trió) még elszállósabb zenét produkál. A Moustache-ból ismert Vermes Zsuzsi (gitár) és a death/hardcore-vonalas SiCK-ből (róluk még lesz szó) érkezett Gašpar Marika „Gaspi” (ének, programozás) diákként a pozsonyi Gwerkova utcában lakott. Innen ered a zenekar neve, ami 2008-ban csupán egy unaloműző projektként indult. 2010-ben csatlakozott a formációhoz Ürögi János (szintetizátorok, programozás). A kísérletezős, szerkesztett és improvizált zene azonban megtalálta hallgatóságát, és az underground zenékre szakosodott Rádío FM is felfigyelt rá. Olyannyira, hogy a rádió által szervezett 2012-es Radio Head Awards díjátadó gálán a formáció *NADA* című lemezével elnyerte a kritikusok díját.

A britpop / alter rock / garage rock vonal képviselői a kilencvenes évek végétől kezdtek szaporodni egyre nagyobb számban. Olyan, azóta már

feloszlott vagy nem aktív zenekarok tevékenykedtek ebben a közegben, mint a somorjai Midnight Express, a bősi Funky Monkey, a bacsfai Impotent, a somorjai Yellow Earth és ANTIpeti, a felbári Insomnia, majd Insomnia Reborn, a légi Chat Noir, a nemesócsai George on the Moon, és még sorolhatnánk.

A térségben a garage rock / alternatív stílus képviselői közül legjelentősebbnek talán a 2004-ben alapított pozsonyi–dunaszerdahelyi Royko Passage mondható, akik trióként alakultak Strieženec Máttyás (ex Expired Passport, ex Yellow Earth, ex Wreck) basszusgitáros, énekes, billentyűs iniciálására. Rajta kívül alapító tagok voltak még Strieženec Dávid (ANTIpeti, Los Davidos, ex Expired Passport, ex Wreck stb.) gitáros és Matrka Simon (ex Moustache, ex Yellow Earth) dobos. A 2005-ben megjelent demó után 2006-ban a Strieženec fivérek Londonba költöztek, és először egy session dobossal próbálták megoldani a fellépéseket. El is jutottak pár koncertig és egy rádióbeszélgetésig, de a zenekar „üzemeltetése” egyre problémásabb lett, nem tudtak előrelépni, ezért felfüggesztették a csapat működését, sőt pár évre a zenéléstől is távolabb kerültek. 2010-ben tértek vissza, és 2012 tavaszán *4 Real* címmel megjelentették hivatalos bemutatkozó albumukat. 2013-ban csatlakozott a Royko Passage-hoz Vermes Zsuzsi gitáros-billentyűs, és 2014 végén Szeiff Attila váltotta Simont a dobok mögött. Ebben a felállásban rögzítették az új, négy dalt tartalmazó EP-jüket, amely a *Tame* címet kapta. Közben kivált Zsuzsi, de állandó vendégzenészként továbbra is maradt. 2017-ben megjelent a második nagylemez is, szimplán *Royko Passage* név alatt.

A metal/punk/hardcore vonalat olyan, már időközben feloszlott, illet-

ve ma is aktív formációk képviselik, mint a somorjai Gitanes, a dunaszerdahelyi Coverall, Zerostereo, Rainy Mood, Dysentery, Last Will (később Last Chance), a H-8, Szuperzöld, Rock Machine DS, a nagyudvarmoki Departed, a nagymegyeri RH Negatív, a bósi Abyss of Sorrow, a nemesócsai Albatros, a csiliznyáradai Parasomnia, és még sorolhatnánk.

2008-ban alakult meg az igényes szórakoztató zenét játszó dunaszerdahelyi Black & White. Az alapító, zenekarvezető tagok Bertók István és felesége, Bertók Tóth Katalin. Bertók István Liszt-díjas (2003) és Harmónia-díjas (2014) előadóművész, Budapesten a Liszt Ferenc Zene-művészeti Egyetemen szerzett diplomát mint jazz-zongoraművész. Bertók Tóth Katalin harmonikát végzett a művészeti alapiskolában, de utána énekre váltott. Mindketten közel 20 év színpadi tapasztalatot tudhatnak maguk mögött különböző zenekari formációkban. A Black & White zenekar Dunaszerdahely első profi zenészekből álló session zenekara. Az alapítók nevéhez kötődik a *Csallóköz kincsei* elnevezésű kezdeményezésük, mely program során a legfiatalabb csallóközi tehetségeknek adnak lehetőséget a bemutatkozásra. Lemezeik: *Swinging Christmas* (2014), *Karácsonyi varázs* (2015), *Csallóköz kincsei* (2016).

Kiripolszky Péter a kilencvenes és kétezres években rockegyüttesek éne-

keseként szerzett magának hírnevet, majd a Kis-Duna Menti Rocksínház és a Felvidéki Rocksínház tagjaként öregbítette hírnevét. Manapság főleg rockoperák betétdalait és klasszikus magyar rockdalokat ad elő falunapokon, ünnepi rendezvényeken, és a DAC-drukkerek is ismerhetik őt, hiszen már fellépett a csapat meccsei előtt is.

Ami a dzsesszt illeti, Vida Igor neve mindenképpen fogalom a városban, ugyanis DS Jazz néven rendszeresen szervez koncerteket és workshopokat, és ő a fő szervezője az „Are You Free?” nemzetközi jazz festiválnak is, ami Szlovákia legfontosabb free jazz-szel foglalkozó rendezvénye.

A város fiatal üdvöskéje Keviczky Tünde énekesnő, aki a komolyzene (Opera Trió) mellett a slágeres könnyűzene és a smooth jazz stílusában is otthon érzi magát.

Dunaszerdahelyen jelenleg több zenés hely is akad. A Soul Hunter Music Club a Cseh Tamás Program által is méltán támogatott zenés kocsma rockzene szentélye, a több évtizedes múltra visszatekintő NFG klub főleg az alternatív és elektronikus stílusok befogadója, a Loft Barban pedig általában akusztikus

koncerteket rendeznek.

Jelentősnek mondható a városban a rendszerváltással alakult előKoncert rendezvényszervező iroda, amely a magyarországi sztárok felléptetése mellett olyan világsztárokat is Szlová-

Bertók István

Vida Igor

kiába hozott, mint a Black Sabbath, az Iron Maiden vagy Natalia Oreiro, de természetesen a felvidéki zenekaroknak is lehetőséget nyújt a fellépésre. Első nagy megmozdulásuk a somorjai lóversenypályán 1990-ben megrendezett „Mentsük meg a Dunatáját” nevű akció volt felvidéki, magyarországi és külföldi zenekarok részvételével, ahol több mint 10 ezren voltak jelen.

A könnyűzene népszerűsítésében az utóbbi időben szerepet vállal a Rockin DS nevű kezdeményezés is, melynek rendezvényein már két ízben játszott el egyszerre több tucat környékbeli muzsikussal egy közismert rockszerzeményt. A megmozdulásokról természetesen videófelvételek is készültek.

Dunaszerdahelyen évente számos olyan nagyszabású rendezvényt várja a látogatókat, ahol a könnyűzene is képviselteti magát (pl. Hagyományos Csallóközi Vásár, Onedayfröccsfest, Habos Napok etc.), illetve a Csaplár Benedek Városi Művelődési Központ, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet és egyéb rendezvényszervező ügynökségek is kiveszik részüket ilyen akciók szervezéséből.

„Zene aratáshoz” néven jelent meg két válogatásalbum 2010-ben és 2014-ben (az első fizikai adathordozó, a második virtuális hanganyag), amely kiadványok egy szubjektív keresztmetszetet adnak a csallóközi és környékbeli könnyűzenei formációkról.

A Somorjától északra fekvő Csallóközcsütörtök az utóbbi időben könnyűzenei „kishatalomnak” számít, hiszen többek között a roma pop koronázott királynője (személyesen Bangó Margit koronázta meg és választotta utódjául), Rigó Mónika is innen származik. Az énekesnő már számos CD-lemezt megjelentetett, gyakori fellépője különféle tévéműsoroknak, falunapoknak, és Magyar-

országon is jól cseng a neve. Bátyja, Rigó Sándor a somorjai Sup-Sup presszó üzemeltetője, aki évek óta kínál lehetőséget bárjában az előzőes fellépésekre.

Szintén Csallóközcsütörtökből indult a kétezres évek második felében a pop-rock zenét játszó Arizóna együttes. A zenekar motorjai Gasparik Fecó és „Maja”, azaz Gasparik Bokros Krisztina pár hónapja már férj és feleség. Egy Harmónia-díjjal, két nagylemezzel (*Lélekzet* – 2014, *Tiltott gyümölcs* – 2016) és több mint fél tucat videoklippel már nemcsak a Dunaszerdahelyi járásban, de Magyarországon is egyre ismertebbek.

Ugyancsak csallóközcsütörtöki és egyre ismertebb metalzenekar a Phoenix RT. A csapat tagjai még egészen fiatalok, mondhatni tinik voltak, amikor megalakult a zenekar a kétezres évek elején. Kezdetben Phoenix néven muzsikáltak, ezzel a névvel egy demót, és két CD-t (*Tisztán láss* – 2007, ill. *Zárva-Szabadon* – 2010) jelentettek meg. A második anyag már a magyarországi Edge Records gondozásában látott napvilágot. Tagcserés időszak után a jobb megkülönböztethetőség érdekében Phoenix RT-re változtatták nevüket. Ezután, 2013-ban jelent meg *Nincs ellenszer*, 2016-ban pedig *Piros karikás részletek* című lemezük, miközben az X-Faktort is megjárták. A zenekar gyakran csapódott ismer-

Arizóna

tebb magyarországi bandákhoz (pl. Tankcsapda) előzenekarként, továbbá az ő nevükhöz fűződik a Viva Rock Fesztivál, amelyet szintén Csallóközcsütörtökben rendeznek meg. A csapat tagjai jelenleg Puss Tamás (ének, basszusgitár), Kálmán Ákos (gitár) és Lépes Ferenc (dobok).

A nagyudvarnoki Factorial-X 2002-ben öttagú zenekarként alakult, ám az évek folyamán a tagság három főre apadt. A Bíró testvérek, Dávid (dobok) és Máté (basszusgitár, ének), illetve Hodosy Péter alkották a metalzenekar klasszikus felállítását. Dávid és Máté a Nagyudvarnokban megrendezésre kerülő Rockfeszt szervezői is, amely idén már tizenkettedszer került megrendezésre.

A Bíró-testvére édesapja, a „civilben” lovasíjász Bíró Gábor is rock-torok, az ősröcköt játszó egylemezes, a városban kedvelt HaddelhadD nevű négyesfogat frontembere. A zenekar épp a közeljövőben ünnepli felállításának 15. évfordulóját.

Az ekecsi ParanoiD is nagy múltra tekint vissza, hiszen az 1999-ben alapított, klasszikus heavy metal stílusú zenekar tagjai még abban az évben elkészítették hét dalból álló demójukat, amely a *Tépd Szét!* címet kapta. 2004 tavaszán megjelent 2. demójuk *Más Világ* címmel, de 2006-ban a zenekar hosszabb pihenőre kényszerült a tagok elfoglaltságai miatt, ami eltartott egészen 2009 szeptemberéig. 2013-ban elkészült a ParanoiD első stúdióalbuma, amely a *Gladiátor* nevet kapta. A zenekar jó barátságot ápol a magyarországi Cool Head Klan nevű formációval, és motoros fesztiválok gyakori vendége. 2017-ben az alapító zenekarvezető Ivancsik Sándor „Sankó” (szólógitár) mellett Markess Bálint (dobok), Brinzik „Rocky” József (basszusgitár), ifj. Vörös Attila (szólógitár, vokál) játszik.

Az ekecsi KGB zenekar Tornóczi Tibor vezetésével egy érdekes színfoltja volt a Nagymegyer környéki zenéi életnek a kilencvenes évek közepén sajátos hangulatú bluesrockjával. Egy demófelvétel után a zenekar 1998-ban átalakult és felvette a Last Blues Band nevet. A formáció két CD-t jelentetett meg (1999 – *LBB*, 2001 – *Várlak nálam hétkor*), de a kétezer-tízes évek közepén az alapító frontember már nem látott fantáziát a zenekarban, így otthagyta azt. A Last Blues Band nemsokára meg is szűnt. Tornóczi Tibor a kétezres évek végétől a naszvadi História zenekarnak, illetve Vadkerti Imre csapatának is tagja.

Ha Nagymegyert könnyűzenei vonatkozásban vesszük számkra, első körben mindenképpen Michnya Róbertet kell említenünk. A néhai Total Chaos frontembere 1997-ben alapította Big Man Band nevű zenekarát, ami sajátos ötvözet a bluesnak és a rocknak, de a Total Chaos hagyományait alapul véve punk és new wave hatások is megjelennek a zenében. Michnya Robi, alias Big Man saját zenés kocsmát is üzemeltet Nagymegyer központjában, melyben nemcsak saját zenekara lép fel, hanem Robi szívesen ad teret hazai és magyarországi zenekaroknak is a fellépésre. A Big Man Bandnek eddig 4 CD-je jelent meg (2005 – *Lazára vedd!*, 2007 – *Pub Rock*, 2009 – *Úton*, 2015 – *Eladó a világ!*), s az együtttest a következő zenészek alkotják: Michnya „Big Man” Róbert – gitár, szájharmónika, ének; Katona „Bandi” András – billentyűk, ének; Ollé Gyula – gitár; Kovács Vince – dobok, ütősök; Kosár „Öreg” Dezső – basszus, vokál.

Nagymegyer másik nagy múltú rockbandája a 2001 januárjában alakult King Size. A zenekar a kezdetek során csupán feldolgozásokat játszott, és sok tagcserén ment keresztül. Az

alapítók közül Vigh Zoltánt (ritmusgitár) kell megemlíteni, aki mai napig tagja a zenekarnak. A saját szerzeményekre egészen 2007-ig kellett várni, ekkor születtek meg az *Egyik, másik* és a *Nem félek tőletek* című dalok. 2009 novemberében újabb változás történt, a dobok mögé Csintalan Gyuri ült be. 2011 szeptemberétől a zenekar új énekesé Csintalan Márk lett. Ezzel a felállással született meg pár további saját szerzemény, mint pl. *A világ szégyene*, *a Túl szép volt*, *a Mérföldkövek*, *a Mitől szép ez a hely* vagy *a Változzunk át*. 2014 nyaratól a basszusgitárt is Márk vette a kezébe. A zenekar azóta ebben a felállásban működik. 2015 őszén Csintalan Gyuri tollából megszületett az eddigi utolsó saját King Size-dal, *a Hazugság*. A Csintalan testvéreken és Vigh Zolin kívül jelenleg Kosár Gábor (szólógitár, ének, vokál) is tagja a csapatnak.

A nagymegyeri Csintalan testvérek két másik zenekarban is aktívan tevékenykednek társukkal, Domonkos Gábor basszusgitárossal. Az egyik a 2006-ban alapított Undermind, a másik pedig az időközben már jégre tett, 2010-es keltezésű, fúziós zenét játszó Fools' Day. Időközben mindhárom zenész profivá avanszált, és a Csintalan tesók a magyarországi Mobilmánia kötelékében is megfordultak.

Akusztikus vizeken a térségben a 2012-ben alapított nagymegyeri NowEmber és a 2009-ben létrejött, de 2014-ben feloszlott nemesócsai Pandolin evezett, az instrumentális műfaj képviselője pedig a szintén nemesócsai, 2015-ben alakult Mystic Pictures.

A nagymegyeri zenés helyek közül a legnépszerűbb a 20 éves Big Man Pub, de nem olyan régen a Tunyó Tanya is rendez élőzenei fellépéseket.

Írásom a teljesség igénye nélkül igyekezett keresztmetszetet adni az

elmúlt 35-40 évben a Dunaszerdahelyi járásban történt könnyűzenei eseményekről, illetve bemutatni legfontosabb előadóit.

Felhasznált irodalom

1. Ki kicsoda a magyar rock zenében (1982, Ifjúsági Lapkiadó Vállalat, Budapest; szerk. Szántó Gábor, összeállította: Czippán György)
2. Ki kicsoda Kassától-Prágáig? /életrajzi lexikon/ (1993, Babits Kiadó, Pozsony-Szekszárd; szerk. többen)
3. A (cseh)szlovákiai magyar művelődés története 1918-1998, /II. Oktatásügy, közművelődés, sajtó/ (1998, Ister kiadó, Budapest; szerk.: Filep Tamás Gusztáv–Tóth László)
4. A (cseh)szlovákiai magyarok lexikona Csehszlovákia megalakulásától napjainkig (2014, Fórum Intézet, Somorja; szerk. többen)
5. Strieženeč Alex: Mi muzsikus lelkek (2015, Ab-Art, Pozsony)
6. Strieženeč Alex: Zenei élet Somorján és környékén (2016, Ab-Art, Pozsony)
7. Stirber Lajos: Minden, ami nevelés /Gyurcsó István Alapítvány könyvek 65./ (2016, Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet)

Internet:

1. intezet.sk
2. foruminst.sk
3. zene.sk
4. harmoniadij.sk
5. atempo.sk
6. televizio.sk
7. felvidek.ma
8. hirek.sk
9. parameter.sk
10. bumm.sk
11. ujszo.sk
12. felvidekirockmagazin.blog.hu
13. patria.rtv.sk
14. dunaszerdahelyi.sk